

Kvällstidningsjournalistik i ETC

Jag är mycket besviken på ETC.s artiklar fredagen den 16 mars i år om coachutbildning och NLP-kurser vid Skandinaviska Ledarhögskolan i Örebro. De snuddar verkligen vid ”skandalhungrig” kvällstidningsjournalistik, dessutom kryddad med ett dåligt fotografi av en mycket kompetent och seriös kvinna, Elene Uneståhl, som driver många seriösa och mycket uppskattade kurser sen många år, och som också fungerar som skicklig Mental tränare och Coach. Detta är klassisk maktstrategi som framgångsrika kvinnor ofta får uppleva. Dessutom har artikelförfattaren varit slarvig och kallat Skandinaviska Ledarhögskolan för ”svenska” ledarhögskolan.

Jag har i flera år upplevt att ETC.s artiklar är seriösa, trovärdiga och ett resultat av ordentlig och trovärdig research. Det gäller tidningen i sin helhet. Jag har älskat den och har rekommenderat den till många. Nu har ”glorian” krackelerat. När det gäller artiklarna ”*Färdig coach på nio dagar*” och ”*Stödorganisationen varnar: 'NLP är en form av manipulation'*” i det aktuella numret, menar jag att de bygger på okritiska ställningstaganden, fördomar och mycket ytlig research. Dessutom är artikeln skriven på ett sånt sätt att en oinitierad läsare lätt får en negativ bild av Skandinaviska Ledarhögskolans hela verksamhet. *Det är lätt att förstöra ett anseende och förtroende, men svårt att bygga upp det igen.* Det är något som många journalister ofta inte tar ansvar för, i synnerhet inte kvällstidningsjournalister. Och det är något jag inte trodde att ETC skulle nedlåta sig till. Skandinaviska Ledarhögskolan, SLH, har i snart 25 år bedrivit mycket framgångsrika och uppskattade utbildningar under ledning av fil.dr, Lars-Eric Uneståhl, idrottspsykolog och hypnosterapeut sen nästan 50 år tillbaka. Under många år undervisade han som lärare i psykologi och idrottspsykologi vid dåvarande Högskolan i Örebro, sen år 1999 Örebro universitet. Eftersom jag fungerar som examinator på ett par av kurserna i Mental träning, sen 16 år tillbaka (bland annat under de fem år när grundkursen i Mental träning gavs som en 20-poängkurs på dåvarande Högskolan i Örebro), så har jag ”inifrånkunskaper” om skolans verksamhet.

Om Coachingutbildning

Om man googlar på coachingutbildningar så finns det enormt många i landet och jag ställer helt upp på kritiken mot ytliga, korta kurser och utbildningar som dessutom ofta är dyra och ibland leder till brister i kompetensen. Den kritiken har jag själv tidigare offentligt framfört mot andra kurser. Jag förväntar mig seriös research och en ansvarsfull kritisk reflektion innan man väljer ut en enda enskild utbildningsanordnare, som dessutom sannolikt tillhör en av de mest seriösa i landet, och misstänkliggör den på så ytliga grunder.

Det skulle vara intressant att veta vad som skiljer kritikerns, och den enda källan till artikelförfattarens kritik av coachingkurser, P-O Erikssons, kurser från andra coachingkurser, annat än att han är ”knoten till Stockholms universitet”, och att hans kurser därmed har möjlighet att ge högskolepoäng. Efter att ha arbetat som forskare och lärare vid Örebro universitetet i 25 år så känner jag mig tveksam till vilken typ av utbildningar som är mest *kompetensutvecklande*. Det är enligt min uppfattning ingen självklarhet att en akademisk utbildning har bättre *kvalitet* när det gäller *kompetensutveckling* och *färdighetsträning*, än en utbildning som drivs i privat regi, bara för att den ger akademiska poäng.

Om NLP

När det gäller NLP-artikeln så är min kritik ändå starkare. NLP som metod är en mycket avancerad och fantastiskt effektiv metod för personlig utveckling och förändring. Den utvecklades på 70-talet av psykoterapeuten Richard Bandler i samarbete med lingvistikprofessorn John Grinder. De studerade världens främsta psykoterapeuter,

hypnosterapeuten Milton H Ericson, familjeterapeuten Virginia Satir och gestaltterapeuten Fritz Pearls, för att undersöka vilka verksamma faktorer som finns i en framgångsrik psykoterapi. De ville veta vad som gjorde att människor utvecklades och förändrades? De kom förenklat fram till att det handlade om sättet att kommunicera. Utifrån sina slutsatser utvecklade de Neurolingvistisk programmering, NLP. Resultaten har sedan dess använts mycket framgångsrikt i socialt arbete, i psykoterapi, i pedagogisk verksamhet, inom näringslivet, inom idrotten och många andra områden i samhället. Den enda referensen för kritiken i artikeln är *Föreningen Rädde Individerna, FRI*, en rörelse som på ett mycket känslomässigt sätt engagerat sig för sektavhoppare och anhängare till sektberoende, och som av någon obegriplig anledning stämplat *metoden* NLP som en "destruktiv sekt".

Alla metoder kan användas manipulativt

Det är mycket viktigt att inse att i princip alla teorier och framförallt metoder kan användas destruktivt och manipulativt. FRI har kanske råkat möta någon eller några som upplevt NLP manipulativt och destruktivt och anmält detta till FRI som på sin hemsida sen beskriver metoden på ett löjeväckande och inte särskilt initierat och kunskapsbaserat sätt. De dömer som nämnts ut hela metoden som en "destruktiv sekt" utan att inse att det istället handlar om destruktiva och manipulativa *personer* som använder metoden manipulativt för sina egna syften.

För att ta ett annat exempel: Psykodynamisk teori och metod kan också användas mycket manipulativt av oseriösa, maktberoende terapeuter och psykologer som exempelvis "planterat falska minnen" hos sina patienter och sen gör dem beroende av sig genom lång, tidskrävande och dyr terapi för att bearbeta dessa "minnen". Historien är full av psykodynamiska psykoterapeuter som mer eller mindre medvetet lyckas få sina patienter att "inse" att de blivit sexuellt utsatta som barn av sina egna föräldrar eller av barnomsorgspersonal. Sen spelar det ingen roll om dessa terapeuter är akademiskt utbildade psykologer eller om de är utbildade genom kurser på privata organisationer.

Kognitiv beteendeterapi, andningsterapier, kroppsterapier m.m. kan alla användas destruktivt av maktberoende och manipulativa personligheter. Men inte hittar man dem på FRI:s hemsida. Jag har skrivit till FRI (där jag också är medlem sen flera år eftersom jag är intresserad av sekter) om detta, men de vill inte lyssna på saklig information och vägrar ändra texten på hemsidan. Det hade varit lätt för ETC att googla och upptäcka att NLP är ett fantastiskt arbetsinstrument för människor som vill hjälpa utsatta, problemfyllda människor som söker hjälp. Dessutom finns det experter till och med här i Örebro som använder NLP framgångsrikt, exempelvis i arbetet med personer med missbruksproblem, och som skulle ha kunnat kontaktas. Den kände "pedagogdoktor" John Steinberg som har sina rötter i Örebro, använder arbetssättet pedagogiskt. Det finns också mängder av litteratur inom ämnet för fördjupad förståelse.

Ett mycket märkligt inlägg i en ingress i NLP-artikeln är: "*Hela coachbranschen präglas av nyandlighet och en modern form av religiositet*" med referens till en "*professor i religionshistoria*". Varför en sådan kommentar? Vad är syftet? Är det något negativt med nyandlighet? Är ett syfte att ytterligare misskreditera utbildningarna?

Jag hoppas verkligen jag slipper läsa denna typ av dåligt genomarbetade artiklar i ETC i framtiden och tyvärr tar det tid att återuppygga ett förtroende igen.

Pia Hellertz

Fil.dr. i socialt arbete, pensionerad universitetslektor

Psykoterapeut och Mental tränare

pia.hellertz@telia.com, www.piahellertz.com